МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Наставна програма

за I (прва) година

Италијански јазик

специјална паралелка за изучување на италијански јазик

Скопје, 2022 година

Назив на наставната програма	**Италијански јазик (специјална паралелка за изучување на италијанскиот јазик)**
Тип на наставна програма	**Задолжителна**
Година	**I (прва)** По **првата** година од учењето на италијанскиот јазик во средното образование (I година) специјална паралелка за изучување на италијански јазик треба да се достигнат понапредни знаења од нивото А2 (зајакнато основно ниво). По **втората** година од учењето на италијанскиот јазик во средното образование (II година) специјална паралелка за изучување на италијански јазик треба да се достигнат знаења од нивото Б1 (преодно ниво). По **третата** година од учењето на италијанскиот јазик во средното образование (III година) специјална паралелка за изучување на италијански јазик треба да се достигнат основни знаења од нивото Б2 (самостојно ниво). По **четвртата** година од учењето на италијанскиот јазик во средното образование (IV година) специјална паралелка за изучување на италијански јазик треба да се заокружат знаењата од нивото Б2 (самостојно ниво). Стекнувањето на компетенциите во согласност со наведените нивоа ќе биде прикажано преку резултатите од учењето во сите наставни програми за средно образование (за I, II, III и IV година) специјална паралелка за изучување на италијански јазик.
Број на часови неделно/годишно за реализација на наставната програма	**6 / 216**
Цели на наставната програма	Ученикот / ученичката треба: - да стекне и да развие јазични, комуникациски компетенции при изучување втор странски јазик; - да развие способности за поврзување на стекнатите знаења од првиот странски јазик, мајчиниот јазик и други предмети при совладување на вториот странски јазик; - да стекне елементарни навики и умеења за слушање, говорење, читање и пишување преку изграден систем од знаења за јазични и реченички единици, фонетски, правописни, лексички и граматички поими; - да развива интеркултурна компетенција: да ги разбира основните сличности и разлики меѓу својата и другите култури изразени во секојдневното живеење; да развие толеранција кон другите култури и да негува позитивен став кон италијанскиот јазик и култура во рамките на посочените теми; да се здобие со основни познавања за социокултурниот живот на своите врсници од овие култури, а преку споредба со нив да ги збогатува познавањата за

	сопствената култура и постоење; - да развива способност за самостојно учење и самовреднување (според *Заедничката европска референтна рамка за јазици и Портфолио).*

Материјално-технички и просторни услови	Програмата во однос на просторните услови за реализација се темели на нормативот за простор донесен од страна на министерот за образование и наука. Просторните услови и опременоста на училниците за успешна реализација на наставната програма за прва година во специјална паралелка за изучување на италијанскиот јазик треба да се во согласност со општиот норматив за опременост за реализирање на наставната програма за прва година двојазични паралелки. За полесен визуелен контакт и подобра комуникација меѓу учениците и наставникот/наставничката се препорачува клупите да бидат наредени на следниот начин: групирање повеќе клупи, разни варијанти во форма на П, како и преместување и групирање столчињата по потреба (при работа во групи).
Норматив на наставен кадар	Наставата по *италијански јазик* може да ја изведува лице кое завршило: - студии по италијански јазик и литература – наставна насока, VII/ 1 или 240 ЕКТС, - студии по италијански јазик и книжевност – наставна насока, VII/ 1 или 240 ЕКТС, - студии по италијански јазик и литература – друга насока и со здобиена соодветна педагошко-психолошка и методска наобразба (доквалификација) за настава по италијански јазик на акредитирана високообразовна установа, VII/1 или 240 ЕКТС; - студии по италијански јазик и литература/книжевност- друга насока во комбинација со друг јазик и со здобиена соодветна педагошко - психолошка и методска наобразба (доквалификација) за наставата по италијански јазик на акредитирана високообразовна установа, VII/1 или 240 ЕКТС.

1	**ПРЕТСТАВУВАЊЕ И ОПИШУВАЊЕ ЛИЧНОСТ ПРИ ПРВИ КОНТАКТИ** **Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:** **-Претставување себеси и друга личност;** **-Опишување физички и карактерни особини;** **-Искажување вкусови.**			
Ред. број	**Резултати од учење**	**Содржини и поими**	**Активности и методи**	**Стандарди на оценување**
   1.1. 1.2.	**Ученикот/ученичката ќе биде способен/способна да:** Разбере слушнати/пишани искази и едноставни текстови во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови; Разбере говорни/пишани текстови во кои се опишува личност;	**А) Говорни чинови:** Барање/давање информација при прв контакт *Buongiorno! Mi chiamo Fabiana. Sono italiana, di Bologna. Abito in via Manzoni al N°10. Ho 16 anni e frequento il secondo anno di liceo. Il mio numero di cellulare è 0039 347 259 682.* *Buongiorno! Io sono Giulia, l'amica di Sua figlia! Questo è Pietro, il mio allenatore di arrampicata sportiva. - Piacere di conoscerLa.* *Salve, Vesna! Ti presento Franco, il mio amico italiano. Viene da Bologna. È un bravissimo cuoco.* Опишување друго лице *Alessio ha 17 anni. È nato a Salerno, ma adesso vive a Padova con i suoi genitori e suo fratello. Frequenta l'Istituto tecnico economico. È un ragazzo simpatico,*	**Активности:** - вежби за усвојување акцент, ритам и интонација карактеристични за италијанскиот јазик; - вежби за асоцијации; - вежби за правење претпоставки врз основа на звучни сигнали, интонација, невербални елементи, наслови, илустрации, фотографии; - слушање аудио/видеоснимки и говор на наставникот; - идентификување зборови, структури и изрази во контекст; - поврзување текстови со слики; - одговорање на прашања од типот *точно/неточно* (*vero/falso*), отворени прашања или прашања со повеќечлен избор (*scelta multipla*) - подредување едноставни слушнати информации во табели; - вежби со користење пантомима; - подредување зборови во реченици и слики по логичен	**Ученикот/ученичката може да:** 1.1.1. Идентификува зборови и изрази поврзани со лични податоци, семејство, интереси и вкусови во слушнати и пишани текстови; 1.1.2. Разбира зборови и изрази што се поврзани со остварувањето први контакти; 1.1.3. Дефинира поими што означуваат различни професии; 1.1.4. Пополнува формулари со основни лични податоци; 1.1.5. Донесува заклучоци врз основа на наслови, илустрации, фотографии, типографски и други елементи карактеристични за различни видови на текст. 1.2.1. Идентификува зборови и изрази поврзани со опис на личност во говорни и пишани текстови; 1.2.2. Разбира зборови и изрази што се поврзани со опис на личност;

1	**ПРЕТСТАВУВАЊЕ И ОПИШУВАЊЕ ЛИЧНОСТ ПРИ ПРВИ КОНТАКТИ** **Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:** **-Претставување себеси и друга личност;** **-Опишување физички и карактерни особини;** **-Искажување вкусови.**			
      1.3. 1.4.	 Побара/ да даде информации за себе и за семејството при прв контакт (име, адреса, возраст, професија, националност, вкусови, интереси и физички и карактерни особини); Напише краток текст/ едноставно CV во кој/кое се претставува себеси и/или друг.	*socievole e allegro.* Барање/давање информација за себе и за семејството *Il mio nome è Fabio. Ho 16 anni. Vivo a Rimini, in Italia. Studio in un liceo. Nel mio tempo libero mi piace giocare a calcio. La mia sorella minore si chiama Giulia, ha 12 anni, è una ragazza molto dolce e generosa e adora gli animali. Mio padre si chiama Roberto e lavora come idraulico. Mia madre Francesca è insegnante d'arte.* *Nel tempo libero le piace dipingere.* *Tu, come ti chiami? Quanti anni hai? Dove abiti?* Опишување/претставување себеси и друго лице *Mi chiamo Giorgia Berrettini. Sono nata a Napoli il 31 dicembre 2006. Sono studentessa liceale. Ho una grande passione per le lingue straniere. Mi*	редослед; - пополнување празни места во табели и реченици; - поставување прашања и одговарање на нив; - играње улоги според дадени модели; - продукција на кратки искази; - вежби со користење пантомима и мимика; - различни игровни активности; - пишување познати зборови и искази по диктат; - пополнување формулари со лични податоци; - пополнување едноставни реченици со испуштени зборови; - групна изработка на постер; - самостојна изработка на тематски постери и сл.; - групна изработка на задача. **Методи:** - *вербални методи:* дијалошки, или метод на разговор (игра по улоги), монолошки метод на изложување на содржините; - *документациски методи*: аудио-визуелни извори на информации,	1.2.3. Објаснува поими што означуваат карактерни особини; 1.2.4. Поврзува слики со краток слушнат или прочитан текст на тема опис на физичкиот изглед. 1.3.1. Разменува информации при запознавање, употребувајќи новоусвоени зборови и изрази за име, возраст, професија, националност и адреса на живеење; 1.3.2. Се претставува усно себеси и членовите на своето семејство; 1.3.3. Опишува усно физички и карактерни особини други лица. 1.4.1. Употребува новоусвоени изрази за лично претставување во даден контекст; 1.4.2. Употребува новоусвоени изрази за претставување лице од непосредното окружување во даден контекст; 1.4.3. Пишува едноставен текст за

1	ПРЕТСТАВУВАЊЕ И ОПИШУВАЊЕ ЛИЧНОСТ ПРИ ПРВИ КОНТАКТИ **Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:** **-Претставување себеси и друга личност;** **-Опишување физички и карактерни особини;** **-Искажување вкусови.**			
	.	*piacciono gli sport estremi, specialmente le arrampicate per principianti.* *Il mio amico si chiama Pierre, viene dalla Francia. Vive a Toulouse. Ha 18 anni. È venuto in Italia per frequentare un corso di cucina. Vuole diventare uno chef stellato.* **Б) Лексички единици:** Зборови и изрази при воспоставување контакт и претставување на себеси и на друга личност: *nome e cognome, data di nascita, nazionalità, educazione, indirizzo* *salve, buongiorno, ciao, a domani, a presto.* Семејна состојба: *stato civile, celibe, nubile, sposato/a, divorziato/a, libero/a di stato, sposarsi, divorziare, fidanzarsi* Семејство: *il parente, i genitori, la madre/il padre, il marito/la moglie, il figlio/la figlia, il fratello/la sorella, i nonni, il nonno/la nonna, il bisnonno/ la bisnonna, il*	пишан извор на информација (работа на текст, метод на читање, метод на интерпретација); - *демонстрациски методи:* пуштање аудио и видео снимки, претставување, покажување предмети, процеси, појави, настани, покажување слики, цртежи; - *набљудувачко-истражувачки методи:* набљудување, забележување, обележување, откривање, истражување, пребарување; - *операциски методи:* метод на творечка работа (писмено изразување); -*метод на работа со компјутерска технологија:* пребарување, презентации.	лично претставување или за претставување друга личност; 1.4.4. Составува едноставно CV/пополнува едноставен формулар со лични податоци.

1	**ПРЕТСТАВУВАЊЕ И ОПИШУВАЊЕ ЛИЧНОСТ ПРИ ПРВИ КОНТАКТИ** **Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:** **-Претставување себеси и друга личност;** **-Опишување физички и карактерни особини;** **-Искажување вкусови.**			
		cugino/la cugina, lo zio/la zia, il/la nipote, il cognato/la cognata, il suocero/la suocera, il genero/la nuora Вкусови: *I gusti, gli interessi, I passatempi, le preferenze, amare, adorare, preferire, odiare, interessarsi a, giocare a.* Професии: *l'insegnante, l'ingegnere, il medico, l'informatico, il farmacista, il macellaio, il fornaio, il meccanico, l'idraulico, lo scrittore, l'attore, l'illustratore, il disegnatore di fumetti ecc.* Физички изглед: *alto, basso, di media statura, grasso, paffuto, magro, snello, forte, robusto, atletico, gracile, esile, affascinante, biondo, castano, moro, calvo ecc.* *I capelli: naturali, colorati, rossi/ biondi/ neri/ castani/ grigi/ bianchi, ricci/ lisci/ mossi, lunghi/ corti/ di media lunghezza, ecc.* *Gli occhi: grandi/ piccoli/chiari/scuri/ blu/*		

1	ПРЕТСТАВУВАЊЕ И ОПИШУВАЊЕ ЛИЧНОСТ ПРИ ПРВИ КОНТАКТИ **Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:** **-Претставување себеси и друга личност;** **-Опишување физички и карактерни особини;** **-Искажување вкусови.**			
		verdi/ azzurri/ marroni/ neri *Il viso/la faccia: tondo, ovale, pallido, magro, la barba, i baffi* Карактерни особини: *buono, cattivo, allegro, malinconico, triste, affidabile, inaffidabile, altruista, egoista, amabile, odioso, amichevole, ostile, astuto, ingenuo, bonario, scontroso, malvagio, caparbio, carismatico, cortese, scortese, curioso, educato, maleducato, felice, infelice, gradevole, sgardevole, modesto, vanitoso, orgoglioso.* **В) Граматички содржини**[1] Повторување на усвоени правила и продлабочување на знаењата за одредени морфосинтаксички феномени: Nomi: - La distinzione genere e numero dei nomi regolari a suffisso –O –A e a suffisso –E - I principali nomi generalmente utilizzati al plurale (es. *occhiali, pantaloni, spaghetti*)		

1 Граматичките содржини неопходни за реализирање на говорни чинови во повеќе теми се наведени само во првата тема во која се спомнуваат, а во останатите се подразбираат.

1	ПРЕТСТАВУВАЊЕ И ОПИШУВАЊЕ ЛИЧНОСТ ПРИ ПРВИ КОНТАКТИ **Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:** **-Претставување себеси и друга личност;** **-Опишување физички и карактерни особини;** **-Искажување вкусови.**			
		- Alcuni nomi con plurale irregolare (es. *uomo/uomini*) - I principali nomi a suffisso -E /-ESSA (es. *dottore/dottoressa, professore/professoressa, studente/studentessa)* - Singolare invariato dei principali nomi a suffisso –ISTA (es. *giornalista, turista*) **-** I principali nomi a suffisso –TORE e –TRICE (es. *direttore / direttrice*) **-** Plurale dei nomi a suffisso –CO e –GO - CA e –GA **-** Plurale di alcuni nomi irregolari di larga diffusione (es. *braccio/braccia, dito/dita, mano/mani, uovo-uova*) **-** Ripresa e approfondimento nomi invariabili al plurale (es. *la radio-le radio, la moto-le moto, ecc*.) Pronomi: - Pronomi personali con particolare riferimento alle 3 persone singolari: soggetto e complemento (tonici ed atoni) **-** Pronomi riflessivi **-** Pronomi interrogativi: *chi, che (cosa), quanto, quale?* **-** Pronomi indefiniti: *nessuno, niente* **-** Pronomi personali soggetto (6 persone)		

1	ПРЕТСТАВУВАЊЕ И ОПИШУВАЊЕ ЛИЧНОСТ ПРИ ПРВИ КОНТАКТИ **Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:** **-Претставување себеси и друга личност;** **-Опишување физички и карактерни особини;** **-Искажување вкусови.**			
		- Pronomi personali tonici complemento (preceduti da preposizione) Aggettivi: **-** Aggettivi qualificativi a suffisso –O e –A e a suffisso -E **-** Aggettivi interrogativi: *che, quanto* - Aggettivi qualificativi a suffisso –CO / -GO e –CA / - GA - Gradi dell'aggettivo: • Comparativo di maggioranza *più* + *aggettivo*, es. *Questo è più bello*. • Superlativo assoluto: suffisso –*issimo; molto + aggettivo* - Aggettivi indefiniti: *ogni, qualche, troppo, altro, tutto, alcuni* - Aggettivi numerali cardinali: centinaia, migliaia, milione - Numerali collettivi *paio, coppia* Articoli: **-** La differente funzione di tutti gli articoli determinativi ed indeterminativi **-** Uso dell'articolo determinativo per esprimere l'ora, es. *Sono le otto.* **-** Omissione dell'articolo determinativo con gli aggettivi dimostrativi, es. *questo quaderno*		

1	ПРЕТСТАВУВАЊЕ И ОПИШУВАЊЕ ЛИЧНОСТ ПРИ ПРВИ КОНТАКТИ **Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:** **-Претставување себеси и друга личност;** **-Опишување физички и карактерни особини;** **-Искажување вкусови.**			
		- Omissione dell'articolo determinativo con gli aggettivi indefiniti, es. *molti libri* **-** Presenza dell'articolo determinativo in posizione che precede gli aggettivi possessivi, es. *la mia sedia* Verbi: La coniugazione attiva (con particolare riferimento a tutte e tre le persone singolari e al *noi*) degli ausiliari *essere* ed *avere*, dei principali verbi regolari, di alcuni irregolari ai seguenti modi e tempi: - indicativo presente - condizionale semplice solo del verbo volere alla I persona singolare (*vorrei*) - imperativo formale ed informale del verbo *scusare* (*scusi/scusa*) - imperativo prima persona plurale per invitare *(andiamo*) - la percezione del significato modale dei verbi *potere,volere* e *dovere* - la costruzione ci + verbo *essere* solo alla III persona singolare e plurale dell'indicativo presente (*c'è, ci sono*) **-** Infinito presente nelle proposizioni finali implicite, es. *Sono qui per studiare l'italiano*.		

<table>
<tr><td>1</td><td colspan="4">ПРЕТСТАВУВАЊЕ И ОПИШУВАЊЕ ЛИЧНОСТ ПРИ ПРВИ КОНТАКТИ
Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:
-Претставување себеси и друга личност;
-Опишување физички и карактерни особини;
-Искажување вкусови.</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Preposizioni:
Preposizioni semplici e articolate principalmente con funzioni di:

1. di provenienza, es. Sono di Berlino.
2. a termine, es. Do il libro a Giovanni; tempo es. a mezzogiorno, alle tre; a domani!; stato in e moto a luogo, es. Sono / vado a casa / a scuola, vado a fare la spesa; stato in e moto a luogo con nomi di città, es. Vado a Roma.
3. in stato in e moto a luogo con nomi di nazioni, es. Abito / vado in Italia; mezzo, es. in treno, in macchina
4. con compagnia, es. Vado a scuola con Mario.
5. per: vantaggio es. Il regalo è per Luca; moto a luogo,es. A che ora parte il treno per Roma? introduzione di proposizione secondaria finale implicita, es. Sono qui per studiare l'italiano.
6. Uso idiomatico di preposizioni in forme di uso frequente, es. giocare a
7. Altre forme preposizionali, es. senza

Avverbi:
1. Di modo: bene, male
2. Di luogo: qui, qua, lì, là, fuori, dentro, dietro, davanti, sopra, sotto, vicino,</td><td></td><td></td></tr>
</table>

1	ПРЕТСТАВУВАЊЕ И ОПИШУВАЊЕ ЛИЧНОСТ ПРИ ПРВИ КОНТАКТИ **Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:** **-Претставување себеси и друга личност;** **-Опишување физички и карактерни особини;** **-Искажување вкусови.**			
		lontano, su, giù, indietro, avanti 3. Di tempo: *ora, adesso,oggi, dopo, ieri, domani, spesso, sempre, mai, presto, tardi* 4. Di quantità: *molto, poco, tanto, più, meno, niente, un po'* 5. Di giudizio: *sì, no, non, certo, quasi* 6. Interrogativi: *come, dove, quando, quanto, perché* **Frase semplice:** 1. Proposizioni enunciative: affermative e negative 2. Proposizioni volitive: desiderative introdotte da *vorrei* 3. Esclamative, quasi sempre con il verbo sottinteso Frase complessa: 1. Proposizioni coordinate copulative utilizzando il connettivo *e*, es. *Abito a Madrid e studio economia*. 2. Proposizioni coordinate disgiuntive utilizzando il connettivo *o*, es. *Mangi qui o vai a casa?* 3. Proposizioni causali introdotte da *perché*, es. *(Perché vai a casa?) Perché sono stanco*.		

2	**СЛОБОДНО ВРЕМЕ** **Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:** **- активности од слободното време;** **- минати настани;** **- купување облека и обувки.**			
Ред. број	**Резултати од учење**	**Содржини и поими**	**Активности и методи**	**Стандарди на оценување**
   2.1. 2.2.	**Ученикот/ученичката ќе биде спсообен/способна да:** Разбере слушнати/пишани искази/ едноставни текстови во врска со активности во слободното време; Разбере слушнат/пишан текст поврзан со купување облека и обувки;	**А) Говорни чинови:** Барање/давање информации во врска со активностите од слободното време *Io sono un grande appassionato di cinema. Ci vado almeno due volte al mese. Mi piacciono molto i film d'azione.* *Roberto invece è appassionato di arte. Non perde mai l'occasione di visitare le mostre d'arte. Può ammirare dal vivo ciò che ha studiato sui libri di scuola.* *Quali sono I tuoi passatempi preferiti? / Che cosa fai nel tuo tempo libero?* *- Gioco al pallone o vado in piscina.* *La domenica esco con i miei amici, vado in giro o a mangiare una pizza o un gelato per stare un po' in loro compagnia.* Изразување афинитети во врска со активностите во слободното време	**Активности:** - Вежби за асоцијации; - вежби за правење претпоставки, донесување заклучоци врз основа на интонација, звучни сигнали, невербални елементи, наслови, илустрации, фотографии, типографски елементи и сл.; - слушање аудио/видеоснимки и говор на наставникот; - идентификување зборови, структури и изрази во контекст; - поврзување зборови и искази со слики; - одговорање на прашања од типот *точно/неточно* (*vero/falso*), отворени прашања или прашања со повеќечлен избор (*scelta multipla*); - подредување слушнати зборови во табели; - вежби со користење пантомима; - подредување зборови во реченици и слики по логичен	**Ученикот/ученичката може да:** 2.1.1. Препознава зборови и изрази поврзани со слободното време; 2.1.2. Разбира глобално краток слушнат и/или пишан текст со опис на активности од слободното време; 2.1.3. Поврзува слики со поими што означуваат разни активности практикувани во слободно време; 2.1.4. Класифицира во посебни колони, во табела, поими што означуваат активности од слободното време; 2.1.5. Донесува заклучоци за тема на слушнат и пишан текст врз основа на наслови, илустрации, фотографии. 2.2.1. Идентификува зборови и искази поврзани со ситуација при купување облека и обувки; 2.2.2. Разбира зборови и изрази

2	**СЛОБОДНО ВРЕМЕ** **Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:** **- активности од слободното време;** **- минати настани;** **- купување облека и обувки.**			
2.3. 2.4.	Побара/ да даде информација за активностите во своето слободно време врз основа на своите афинитети; Опише, усно и во едноставен текст, ситуации, доживувања и впечатоци од минат настан поврзан со слободното време;	*Mi piace molto leggere, lo trovo un passatempo rilassante.* *Preferisco fare trekking piuttosto che pattinare sul ghiaccio.* *Non sopporto praticare attività fisica intensa.* *Mi dedico ai miei passatempi preferiti: la danza, la musica e la lettura.* *Опишување впечатоци и доживувања од минат настан* *L'anno scorso sono andata in vacanza a Firenze, in Toscana. Ho visitato i luoghi più belli della città. Una sera, in Piazza della Signoria, suonava una banda musicale. I musicisti erano bravissimi. Ho passato davvero una serata magica.* Купување облека и обувки Барање/давање информации во продавница за облека	редослед; - пополнување празни места во текстови, табели и реченици; - поставување прашања и одговарање; - играње улоги според дадени модели; - опишување на слики, видеоматеријали и сл.; - продукција на кратки искази; - вежби со користење пантомима и мимика; -различни игровни активности ч - пишување по диктат; - пополнување реченици со испуштени зборови; - пишување краток едноставен состав (од 40-60 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот; - групна изработка на постер; - самостојна изработка на тематски постери; -групна изработка на задача поврзана со темата. **Методи:**	поврзани со купување облека и обувки; 2.3.1. Бара информации од соговорникот/ соговорничката за активностите од неговото/ нејзиното слободно време; 2.3.2. Дава информација на соговорникот/соговорничката за активностите од своето слободно време; 2.3.3. Разменува информации, употребувајќи новоусвоени зборови, за активности поврзани со слободното време. 2.4.1. Употребува едноставни реченици при усно опишување минат настан поврзан со слободното време; 2.4.2. Употребува новоусвоени изрази во едноставен текст поврзан со минат настан во слободното време;

2	**СЛОБОДНО ВРЕМЕ** **Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:** **- активности од слободното време;** **- минати настани;** **- купување облека и обувки.**			
2.5.	Побара/да даде информации при усна интеракција поврзана со купување облека и/или обувки.	*Scusi, signora, vorrei vedere quel maglione blu? – Subito!* *È di lana? – No, è di cotone.* *Quanto costa?/Quanto viene? C'è uno sconto? Costa 30 euro, ma è in offerta, c'è uno sconto del 20%.* Барање/искажување мислење/став *Come mi sta questa camicia? - Ti sta molto bene. / Secondo me, non ti sta bene, è troppo stretta.* *Se le scarpe sono di una taglia troppo grande, abbinale a calzini più spessi.* *Queste scarpe sono strette, ti serve un numero più piccolo.* **Б) Лексички единици:** Слободно време: *divertirsi, rilassarsi, fare/praticare sport, visitare i musei, andare al cinema, fare una gita, uscire con gli amici, praticare attività fisica*	- *вербални методи:* дијалошки или метод на разговор (игра по улоги), монолошки метод на изложување на содржините (опишување, раскажување, објаснување); - *документациски методи*: аудио-визуелни извори на информации, - *демонстрациски методи:* пуштање на аудио и видео снимки, претставување, покажување предмети, процеси, појави,пишан извор на информација (работа на текст, метод на читање, метод на интерпретација); настани, покажување на слики, цртежи; - *набљудувачко-истражувачки методи:* набљудување, забележување, обележување, откривање, истражување, пребарување; - *операциски методи:* метод на творечка работа (писмено изразување); *-метод на работа со компјутерска технологија:* пребарување, презентации.	2.4.3. Опишува усно впечатоци и доживувања во слободното време; 2.4.4. Составува едноствен текст за своите доживувања и впечатоци од настан во слободното време. 2.5.1. Употребува новоусвоени изрази/реченици при барање/давање информации во продавница за облека и/или обувки; 2.5.2. Во продавница, при усна интеракција, разменува информации за цена, големина, материјали, боја и др. на облека и/или обувки; 2.5.3. Применува новоусвоени изрази и поими за искажување мислење/став во врска со облека и/или обувки.

2	**СЛОБОДНО ВРЕМЕ** **Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:** **- активности од слободното време;** **- минати настани;** **- купување облека и обувки.**			
		Афинитети: *amare, piacere, preferire, essere appassionato di, avere la passione per, non sopportare, odiare* Спорт: *fare trekking, pattinare sul ghiaccio, sport estremo, palestra* Уметност и култура: *l'arte, la galleria d'arte, la pittura, la scultura, l'archittetura, la musica, il pittore, lo scultore, il musicista, il compositore, l'attore, il teatro, il cinema, la mostra d'arte, visita al museo, discipline sportive, la tela, cavalletto;* *essere in forma, sport estremo, fare/praticare sport, il calcio, il calcetto, il ciclismo, la ginnastica, la pallacanestro, la pallavolo* Купување (облека, модни додатоци, бои, материјали, попусти, начини на плаќање, стил и др.):		

2	СЛОБОДНО ВРЕМЕ **Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:** **- активности од слободното време;** **- минати настани;** **- купување облека и обувки.**			
		fare la spesa, comprare, provare, vestirsi, togliersi, indossare, i capi d'abbigliamento, la camicia, i pantaloni, il vestito, l'abito, la gonna, le scarpe, le calze, la sciarpa, il cappotto, la giacca, i vestiti, la maglietta, il maglione, la t-shirt, il pullover, le scarpe, gli stivali, le ciabatte, stretto, largo, lungo, corto, il braccialetto, la collana, la cintura, la borsetta, gli occhiali. *il tessuto: cotone, lana, lino, seta* *lo stile: moderno, classico, elegante, sportivo, casual;* *comprare, cambiare, provare, il camerino, i saldi, le offerte speciali, pagare bancomat/ in liquido/in contanti, la carta di credito, lo scontrino.* *"Cerco … . Avete …?""Porto la …"* *"Posso provare?" "Dove sono le cabine?"* *"Quanto costa?"* *"Ti posso aiutare?" "Che cosa cerchi?"* *"Che taglia porti?"* *"La cabina è là dietro."* *"La taglia va bene."* *"Ti sta molto bene."* *"Costa …*		

2	**СЛОБОДНО ВРЕМЕ** **Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:** **- активности од слободното време;** **- минати настани;** **- купување облека и обувки.**			
		В) Граматика Повторување на усвоени правила и продлабочување на знаењата за одредени морфосинтаксички феномени: Pronomi: - Pronomi personali atoni complemento diretto e indiretto (principalmente 1° e 2° singolare e plurale) - Pronomi possessivi - Pronomi riflessivi Aggettivi: - Aggettivi indefiniti: *poco, molto, tanto* - Aggettivi numerali cardinali: da *1* a *100* - Aggettivi numerali ordinali da *primo* a *decimo* - Aggettivi possessivi - Aggettivi dimostrativi: *questo, quello* - Aggettivi dimostrativi: *stesso* Articoli: 1. Presenza dell’articolo determinativo (o omissione) con i nomi geografici di città e di stato, es. *Roma è una bella città; vengo dagli Stati Uniti.* 2. Presenza dell’articolo determinativo in posizione precedente i pronomi possessivi,		

2	**СЛОБОДНО ВРЕМЕ** **Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:** **- активности од слободното време;** **- минати настани;** **- купување облека и обувки.**			
		es. *questo è il mio* 3. Omissione dell’articolo determinativo con gli aggettivi indefiniti, es. *qualche amico*; presenza dell’articolo con l’aggettivo *tutto*, es. *tutta la classe* *Verbi:* La coniugazione attiva (6 persone) dei principali verbi regolari, di alcuni irregolari, riflessivi e reciproci (vedi lessico) ai seguenti modi e tempi: - indicativo presente - indicativo passato prossimo - indicativo imperfetto di *essere e avere* nella descrizione di fatti e persone Preposizioni: Preposizioni semplici e articolate, principalmente con funzione di: 1. *di* appartenenza, es. *la moto di Luca;* materia, es. *un foglio di carta;* quantità, es. *Mangio un po’ di frutta;* modo, es. *di solito* 2. *a* stato in e moto a luogo, es. *Sono / vado a teatro, al mare, all’università, a letto;* tempo, es. *a settembre;* mezzo es. *andare a piedi*		

2	**СЛОБОДНО ВРЕМЕ** **Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:** **- активности од слободното време;** **- минати настани;** **- купување облека и обувки.**			
		3. *da* modo, es. *Vivo da solo;* origine, es. *Vengo dal Marocco;* tempo, es. *Studio italiano da un anno;* moto a luogo/stato in luogo, es. *Vado da Giovanni; sono dal dottore.* 4. *in* stato in e moto a luogo, es. *in centro, in periferia, in piscina, in palestra, in biblioteca, in montagna;* modo, es. *in ritardo, in orario;* tempo, es. *in inverno, in settembre* Avverbi: 1. Di modo: *di solito, insieme, così* 2. Di luogo: *a destra / sinistra, a nord / sud / est /ovest, dritto*		

3	**ПОШИРОКО ОКРУЖУВАЊЕ** **Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:** **- ориентирање и движење во простор и** **- место на живеење.**			
Ред. број	**Резултати од учење**	**Содржини и поими**	**Активности и методи**	**Стандарди на оценување**
  3.1.	**Ученикот/ученичката ќе биде способен/способна:** Разбере говорни/пишани	**А) Говорни чинови:** Барање/давање информации за пошироко окружување/место на живеење	**Активности:** - бура на идеи; - вежби за асоцијации;	**Ученикот/ученичката може да:** 3.1.1. Препознава зборови и изрази

3	**ПОШИРОКО ОКРУЖУВАЊЕ** **Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:** **- ориентирање и движење во простор и** **- место на живеење.**			
             3.2. 3.3.	искази/едноставни текстови во врска со место на живеење; Разбере говорни искази во врска со насоки за ориентирање и движење во простор; Побара/да даде насоки за ориентирање и движење во простор;	*La mia città è grande e moderna. Si trova nel sud-est del paese. È un comune di circa 300.000 abitanti. Il mio quartiere si trova nella zona nord della città. Mi piace molto perché c'è un bellissimo parco con ampia area giochi e perchétutti i servizi sono a portata di mano: la metropolitana, numerose linee di autobus, supermercati, ufficio postale, centri commerciali, scuole. Ci sono tanti ristoranti tipici e negozi di vario genere.* Опишување место на живеење *Carlo abita in periferia. Se vuoi andarlo a trovare, prendi il tram N. 7, scendi alla terza fermata, prosegui a piedi per altri 100 metri, poi gira a destra al primo semaforo. La sua casa dista 50 metri dal semaforo.* Барање/давање насоки за ориентирање и движење во простор *Scusa, per arrivare alla Stazione centrale...?/ Scusa, mi sai dire come*	- вежби за правење претпоставки, донесување заклучоци врз основа на звучни сигнали, интонација, невербални елементи, илустрации, фотографии, типографски елементи и сл.; - слушање аудио/видео снимки и говор на наставникот; - идентификување зборови, структури и изрази во контекст; - поврзување зборови и искази со слики; - одговорање на прашања од типот *точно/неточно* (vero/falso), отворени прашања или прашања со повеќечлен избор (QCM); - подредување на едноставни слушнати информации во табели; - вежби со користење пантомима; - подредување зборови во реченици и слики по логичен редослед; - пополнување празни места во текстови, табели и реченици; -поврзување слики со слушнати искази; - поставување /одговарање едноставни прашања; - играње улоги според дадени модели;	поврзани со поширокото окружување/населено место; 3.1.2. Разбира основни информации поврзани со поширокото окружување/населено место; 3.1.3. Поврзува слики со краток слушнат или прочитан текст во поврзани со поширокото окружување/населено место. 3.2.1. Препознава зборови и изрази поврзани со насоки за ориентирање во простор; 3.2.2. Препознава зборови и изрази поврзани со насоки за движење во простор; 3.2.3. Разбира зборови и изрази поврзани со насоки за ориентирање во простор; 3.2.4. Разбира зборови и изрази поврзани со насоки за движење во простор. 3.3.1. Поставува/одговара на прашања за ориентирање во простор, употребувајќи новоусвоени изрази и реченици;

3	**ПОШИРОКО ОКРУЖУВАЊЕ** **Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:** **- ориентирање и движење во простор и** **- место на живеење.**			
		arrivare alla Stazione centrale? - Per raggiungere la Stazione centrale, devi continuare su questa strada per circa 100 metri, al primo semaforo gira a destra e prosegui oltre l'ufficio postale, poi attraversa il ponte e prendi la seconda strada a destra. Prendi la linea numero 2 della Metro e scendi alla seconda fermata. La tua destinazione è sulla sinistra.	- продукција на кратки искази; -различни игровни активности од типот: глув телефон, меморија, семафор и сл. - пишување зборови и искази по диктат; - пополнување реченици со испуштени зборови; - пишување краток едноставен состав (од 60-80 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот; -групна изработка на постер; - самостојна изработка на тематски постери и сл; -групна изработка на задача поврзана со темата. **Методи:** - *вербални методи:* дијалошки или метод на разговор (игра по улоги),монолошки метод на изложување на содржините (опишување, раскажување, објаснување); - *документациски методи*: аудио-визуелни извори на информации, пишан извор на информација	3.3.2. Поставува/одговара на прашања за движење во простор, употребувајќи новоусвоени изрази и реченици; 3.3.3. Разменува информации, при усна интеракција, во врска со ориентирање во простор; 3.3.4. Разменува информации, при усна интеракција, во врска со движење во простор.
3.4.	Опише усно и во едноставен текст место на живеење;	Опишување на своето место на живеење *La città in cui vivo è di media grandezza, è incantevole e accogliente. È situata nei pressi di un fiume ed è circondata da splendide colline con paesaggi mozzafiato. È principale centro economico, culturale ed accademico nella regione. Il centro storico è molto bello e vivace.*		3.4.1. Применува изрази и реченици при усно опишување на своето место на живеење; 3.4.2. Употребува новоусвоени изрази во едноставен текст поврзан со местото на живеење; 3.4.3. Усно го опишува своето место на живеење; 3.4.4. Го опишува, во едноставен текст, своето место на живеење.
3.5	Состави едноставен текст со опис за своето место на живеење во иднина.	Опишување на своето место на живеење во иднина *Un giorno vivrò in campagna in una casa bella e grande. Davanti alla casa ci sarà un bel giardino pieno di fiori e di piante. Nella casa ci sarà posto per gli amici che verranno a passare il weekend da me.*		3.5.1. Употребува новоусвоени изрази во едноставен текст поврзан со предвидувањата за изгледот на своето место на живеење; 3.5.2. Го опишува, во едноставен текст, своето место на живеење во

<table>
<tr><td>3</td><td colspan="4">ПОШИРОКО ОКРУЖУВАЊЕ
Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:
- ориентирање и движење во простор и
- место на живеење.</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Б) Лексички единици:

Живеалиште:

la casa, il palazzo, il condominio, l’appartamento, la villetta, il coinquilino.

Населено место:

la città, il villaggio, il paese, il quartiere, la capitale, il capoluogo

Географски поими:

l’ambiente, la natura, il mare, il lago, il fiume, la montagna, la collina, la campagna, il verde, il campo, la spiaggia

Објекти и институции во населено место:

la scuola, l’ospedale, la banca, il centro commerciale, la posta, il negozio, la farmacia, il cinema, il teatro, il mercato, lo stadio, la piscina, il monumento, la piazza, il museo, il marciapiede, la strada, il viale, la piazza, il parco comunale, il traffico ecc.

Превозни средства за градски сообраќај:</td><td>(работа на текст, метод на читање, метод на интерпретација);
- демонстрациски методи: пуштање на аудио и видео снимки, претставување, покажување предмети, процеси, појави, настани, покажување на слики, цртежи;
- набљудувачко-истражувачки методи: набљудување, забележување, обележување, откривање, истражување, пребарување;
- операциски методи: метод на творечка работа (писмено изразување);
-метод на работа со компјутерска технологија: пребарување, презентации .</td><td>иднина.</td></tr>
</table>

3	**ПОШИРОКО ОКРУЖУВАЊЕ** **Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:** **- ориентирање и движење во простор и** **- место на живеење.**			
		i mezzi pubblici, l'autobus, il tram, il metrò (la metropolitana), il taxi, la macchina, il motorino, la bicicletta, gli orari, la linea, la stazione, la fermata. Насоки на движење и просторно ориентирање: *andare dritto, continuare dritto, girare a sinistra/a destra, attraversare una piazza/un ponte /una strada, prendere la prima strada a sinistra/a destra, seguire le indicazioni stradali, al centro di, a sinistra di, a destra di, di fronte a, dietro a, davanti a, tra, dentro, sotto, sopra, vicino a, accanto*. **В) Граматички содржини:** Повторување на усвоени правила и продлабочување на знаењата за одредени морфосинтаксички феномени: Nomi: - I principali nomi invariabili (es. *caffè, cinema, città, università*) - Alcuni nomi di origine straniera con plurale invariato (es. *bar, computer, fax*)		

3	ПОШИРОКО ОКРУЖУВАЊЕ **Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:** **- ориентирање и движење во простор и** **- место на живеење.**			
		Pronomi: - Pronomi dimostrativi: *questo/quello* - Pronomi indefiniti (*altro, qualcuno/qualcosa*) - Uso della particella pronominale *ci* con valore di complemento di luogo, es. *Ci vado adesso*. Articoli: - Omissione dell'articolo in espressioni di tempo, es. *in primavera, in / a settembre* - Uso dell'articolo in espressioni di tempo, es. *la sera, la mattina* - Presenza o omissione dell'articolo determinativo con aggettivo possessivo e nomi di parentela, es. *mio padre, mia madre, il mio fratello più grande* Verbi: - indicativo futuro semplice con valore temporale, es. *Domani pioverà*. - imperativo seconda persona singolare e prima e seconda plurale con (costruzione affermativa e negativa) per: a) dare istruzioni, es. *prendi, leggi qui* b) invitare, es. *Vieni con me; prendiamo due pizze*. Preposizioni: Preposizioni semplici e articolate,		

3	**ПОШИРОКО ОКРУЖУВАЊЕ** **Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:** **- ориентирање и движење во простор и** **- место на живеење.**			
		principalmente con funzione di: - *con* mezzo, es. *Apro la porta con la chiave;* qualità, es. *con i capelli neri;* mezzo, es. *con l'auto, con il treno* - *su*: stato in e moto a luogo, es. *È sul tavolo, metto il quaderno sul tavolo*. - *per*: tempo, es. *Ho studiato italiano per sei mesi;* fine, es. *per esempio* (uso formulaico) - *tra/fra* tempo, es. *Parto tra tre giorni;* stato in luogo, es. *Il ristorante è tra la farmacia e la scuola.* Avverbi: - Di tempo: *appena, già, subito, non...ancora, non...mai, prima, poi, ancora* - Di quantità: *abbastanza, troppo, più o meno, solo* Frase semplice: - Interrogative: totali (SÌ/NO) e parziali introdotte da: *come, dove, quando, perché, quanto, chi, che, cosa, che cosa, quale?* Proposizioni volitive: imperative Frase complessa: 1. Proposizioni coordinate con uso della congiunzione avversativa *ma*, es. *La mia città è piccola, ma è molto bella*. 2. Proposizioni coordinate con uso della		

3	**ПОШИРОКО ОКРУЖУВАЊЕ** **Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:** **- ориентирање и движење во простор и** **- место на живеење.**			
		congiunzione copulativa *anche*, es. *Ho comprato la frutta e anche il pane.*		

4	**ЖИВОТНА СРЕДИНА** **Во оваа главна тема е содржана следнава поттема:** **- Околината и грижата за неа.**			
Ред. број	**Резултати од учење**	**Содржини и поими**	**Активности и методи**	**Стандарди на оценување**
  4.1.	**Ученикот/ученичката ќе биде способен/способна да:** Разбере слушнати/пишани едноставни текстови поврзани со животната средина;	**А) Говорни чинови:** Искажување ставови и сугестии во врска со животната средина *La Terra è la nostra casa e quella di tantissime specie animali. Dobbiamo fare un* uso attento dell'acqua. Usiamo meno plastica possibile. P*referiamo la bicicletta per una gita nel weekend. Tutti dobbiamo unirci per proteggere l'ambiente.* *È meglio usare fonti di energia alternativa.* *È necessario comprare prodotti locali.* *Bisogna diminuire la produzione di rifiuti.* *È vietato sprecare l'acqua.*	**Активности:** - бура на идеи - вежби за асоцијации; - вежби за правење претпоставки, донесување заклучоци врз основа на звучни сигнали, интонација, невербални елементи, илустрации, фотографии, типографски елементи и сл.; - слушање аудио/видео снимки и говор на наставникот; - идентификување зборови, структури и изрази во контекст; - поврзување зборови и искази со слики; - одговорање на прашања од типот	**Ученикот/ученичката може да:** 4.1.1. Препознава зборови и искази поврзани со животната средина; 4.1.2. Разбира зборови и изрази што се поврзани со опишување на животната средина; 4.1.3. Разбира насоки, совети и забрани поврзани со однесување во природа; 4.1.4. Поврзува слики со краток слушнат или прочитан текст во врска со заштита на животната средина. 4.2.1. Употребува новоусвоени

4	**ЖИВОТНА СРЕДИНА** **Во оваа главна тема е содржана следнава поттема:** **- Околината и грижата за неа.**			
4.2. 4.3. .	Побара/даде информации, при усна интеракција, за грижата за околината; Состави текст во кој ја опишува околината и искажува лични ставови поврзани со грижата за неа.	Барање/давање информации за грижата за околината *Il parco comunale è il posto più bello della mia città. I cittadini ci vanno per respirare l'aria pulita. Il centro della città è molto inquinato e rumoroso.* Опишување на својата околина и грижата за неа *Il parco nazionale è un'area naturale, preservato e tutelato attraverso norme specifiche dall'inquinamento, per garantire la biodiversità.* Давање насоки, совети и забрани за однесување во природа *È un posto bellissimo. Mi raccomando: Rispettate la natura! Non lasciate l'immondizia in giro!* **Б) Лексички единици:** Животна средина и обновливи енергии: *Il riscaldamento globale, i cambiamenti*	*точно/неточно* (vero/falso), отворени прашања или прашања со повеќечлен избор (Scelta multipla) - подредување на едноставни слушнати информации во табели; - вежби со користење пантомима; - подредување зборови во реченици и слики по логичен редослед; - пополнување празни места во текстови, табели и реченици; -поврзување слики со слушнати искази; - поставување /одговарање едноставни прашања; - играње улоги според дадени модели; - продукција на кратки искази; -различни игровни активности од типот: глув телефон, меморија, семафор и сл. - пишување зборови и искази по диктат; - пополнување реченици со испуштени зборови; - пишување краток едноставен состав (од 60-80 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот;	изрази/реченици поврзани со грижата на околината; 4.2.2. Дава упатства за однесување во природа, употребувајќи новоусвоени изрази; 4.2.3. Разменува информации, при усна интеракција, во врска со грижата за околината. 4.3.1. Пишува едноставни реченици за опишување на својата околина; 4.3.2. Употребува новоусвоени изрази во едноставен текст поврзан со грижата за околината; 4.3.3. Ја опишува, во едноставен текст, својата околина; 4.3.4. Искажува лични ставови, со едноставни реченици, за грижата за својата околина.

4	**ЖИВОТНА СРЕДИНА** **Во оваа главна тема е содржана следнава поттема:** **- Околината и грижата за неа.**			
		climatici, l'ambiente, l'energia alternativa, l'energia rinnovabile, le risorse energetiche rinnovabili, L'energia solare, l'energia eolica, l'energia idroelettrica, la turbina eolica, il pannello solare, il consumo, la politica verde, risparmiare l'energia elettrica/ l'elettricità, riciclare, recuperare, raccogliere, sprecare, ridurre Еколошки здруженија и активности: *L'associazione ecologica, la protezione della natura / dell'ambiente / degli animali, l'ecologista, il cambiamento climatico, l'iniziativa, lo smistamento dei rifiuti, l'inquinamento, la diffusione di una coscienza ecologica, la difesa del verde, la biodiversità* **В) Граматички содржини:** Повторување на усвоени правила и продлабочување на знаењата за одредени морфосинтаксички феномени: Pronomi: Pronomi relativi: *che* (funzione soggetto e oggetto), es. *Vado dal mio amico che abita in centro; mangio la torta che ha preparato mia madre*.	-групна изработка на постер; - самостојна изработка на тематски постери и сл; -групна изработка на задача (un compito, un progetto) поврзана со темата. **Методи:** - *вербални методи:* дијалошки или метод на разговор (игра по улоги),монолошки метод на изложување на содржините (опишување, раскажување, објаснување); - *документациски методи*: аудио-визуелни извори на информации, пишан извор на информација (работа на текст, метод на читање, метод на интерпретација); - *демонстрациски методи:* пуштање на аудио и видео снимки, претставување, покажување предмети, процеси, појави, настани, покажување на слики, цртежи; - *набљудувачко-истражувачки методи:* набљудување, забележување, обележување, откривање, истражување, пребарување;	

4	**ЖИВОТНА СРЕДИНА** **Во оваа главна тема е содржана следнава поттема:** **- Околината и грижата за неа.**			
		Aggettivi: Aggettivi interrogativi: *Quale?* Articoli: - Uso dell’articolo determinativo per esprimere una data, es. *Oggi è il 5 febbraio*. - Omissione dell’articolo con il complemento di materia, es. *foglio di carta, bottiglia di vetro* Verbi: - Verbi modali (*dovere potere volere*) con consapevolezza del valore pragmatico per esprimere alcuni atti - Verbi impersonali, es. *piovere* Preposizioni: - Locuzioni preposizionali, es. *davanti a, vicino a, lontano da, di fronte a, intorno a, fino a, all’inizio di, alla fine di, insieme a* - Altre forme preposizionali, es. *dentro, dietro* Avverbi: - Di giudizio: *probabilmente, veramente, forse* - Testuali: *allora* Frase complessa: - Proposizioni temporali esplicite con uso	- *операциски методи:* метод на творечка работа (писмено изразување); -*метод на работа со компјутерска технологија:* пребарување, презентации.	

4	**ЖИВОТНА СРЕДИНА** **Во оваа главна тема е содржана следнава поттема:** **- Околината и грижата за неа.**			
		della congiunzione *quando*, es. *(Quando ci vediamo?) Quando ho finito*. - Proposizioni condizionali esplicite con uso della congiunzione *se*, utilizzate principalmente in strutture formulaiche con verbo al presente indicativo, es. *Se vuoi; se è possibile*. - Proposizioni relative introdotte dal pronome *che*, con funzione di soggetto e di oggetto, es. *Vado dal mio amico che abita in centro; mangio la torta che ha preparato mia madre*.		

5	**СПОРТУВАЊЕ И ЗДРАВИ НАВИКИ** **Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:** **- физичка состојба и расположение;** **- здрави навики на живеење.**			
Ред. број	**Резултати од учење**	**Содржини и поими**	**Активности и методи**	**Стандарди на оценување**
   5.1.	**Ученикот/ученичката ќе биде способен/способна да:** Разбере слушнати/пишани едноставни текстови поврзани со спортување и здрави навики на живеење;	**А) Говорни чинови :** Давање совети и мислења поврзани со здрави навики на живеење *Se vuoi fare una vita sana, pratica attività fisica costante, mangia sano, bevi molta*	**Активности:** - вежби за правопис; - вежби за асоцијации; - вежби за правење претпоставки врз основа на звучни сигнали, интонација, невербални елементи, наслови, илустрации, фотографии;	**Ученикот/ученичката може да:** 5.1.1. Идентификува зборови и искази поврзани со спортување и здрави навики на живеење; 5.1.2. Разбира зборови и изрази што се поврзани со спортување и здрави навики на живеење;

5	**СПОРТУВАЊЕ И ЗДРАВИ НАВИКИ** **Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:** **- физичка состојба и расположение;** **- здрави навики на живеење.**			
		acqua, non fumare, evita lo stress, dormi 8 ore al giorno!	- слушање аудио/видео снимки и говор на наставникот; - идентификување зборови, структури и изрази во контекст;	5.1.3. Разбира совети поврзани со спортување и здрави навики на живеење.
5.2.	Разбере слушнати/пишани едноставни искази поврзани со физичката состојба и расположението;	Опишување физичка состојба и расположение *La ginnastica e l'allenamento, in generale, garantiscono molti benefici, non solo per noi ma anche per chi ci sta intorno: riduzione dello stress, maggiore controllo sul senso d'appetito, minore percezione della fatica, del dolore e della stanchezza fisica, riduzione della sensazione di ansia ed aumento dell'autostima.*	- поврзување текстови со слики; - одговорање на прашања од типот *точно/неточно* (vrai/faux), отворени прашања или прашања со повеќечлен избор (QCM); - подредување едноставни слушнати информации во табели; - вежби со користење пантомима; - подредување реченици и/или слики по логичен редослед; - пополнување празни места во табели и во реченици;	5.2.1. Препознава изрази поврзани со физичката состојба и расположението; 5.2.2. Разбира зборови и изрази што се поврзани со физичката состојба и расположението; 5.2.3. Поврзува слики со искази во врска со физичката состојба и расположението.
5.3.	Искаже усно лични мислења и совети поврзани со физичка активност и со здрави навики на живеење;	Опишување на своите навики на живеење *La mia vita è cambiata radicalmente grazie alla corsa. Ora mi sento bene fisicamente e mentalmente. Mi piace fare lunghe passeggiate, mi dà un senso di libertà che non ho provato con nessuno sport prima, perché stare all'aria aperta è bello. E fa bene, al corpo e allo spirito.*	- поставување едноставни прашања и давање одговор; - играње улоги според дадени насоки; - продукција на кратки, често употребувани искази; - различни игровни активности од типот: бесилка, расипан телефон, бинго и сл.	5.3.1. Употребува новоусвоени зборови и реченици при давање мислења и совети поврзани со спортувањето и здравите животни навики; 5.3.2. Искажува усно мислења и дава совети за физичка активност и за здрави животни навики.
5.4.	Ги опише усно својата физичка состојба и расположение;	*Ogni mattina mi alzo presto. Dopo essermi lavato, mi infilo le scarpe e faccio la mia corsa. Cerco di mantenermi in ottima*	- пишување познати зборови и искази по диктат; - пополнување едноставни формулари со лични податоци;	5.4.1. Именува зборови и искази поврзани со физичката состојба и расположение; 5.4.2. Употребува новоусвоени

5	СПОРТУВАЊЕ И ЗДРАВИ НАВИКИ **Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:** **- физичка состојба и расположение;** **- здрави навики на живеење.**			
		forma. Quando torno faccio un'abbondante colazione.	- групна или индивидуална изработка на ППТ-презентација; - групна реализација на проект / задача поврзан(а) со темата.	зборови и искази поврзани со физичката состојба и расположение; 5.4.3. Ги опишува усно својата физичка состојба и расположение.
5.5.	Состави едноставен текст поврзан со своите навики на живеење.	**Б) Лексички единици** Здрави навики на живеење: *fare una vita sana, praticare attività fisica, mangiare sano, evitare lo stress, sane abitudini, benessere* Физичка состојба и расположение: *Essere in forma, benessere emotivo, autostima, sensazione di felicità, riduzione di ansia, contento, felice, rilassato.* **В) Граматички содржини:** Повторување на усвоени правила и продлабочување на знаењата за одредени морфосинтаксички феномени: Verbi:	**Методи:** - *вербални методи:* дијалошки, или метод на разговор (игра по улоги), монолошки метод на изложување на содржините; - *документациски методи*: аудио-визуелни извори на информации, пишан извор на информации (работа на текст, метод на читање, метод на интерпретација); - *демонстрациски методи:* употреба на аудио и видео снимки, претставување, покажување предмети, процеси, појави, настани, покажување слики, цртежи; - *набљудувачко-истражувачки методи:* набљудување, забележување, обележување, откривање, истражување, пребарување; - *операциски методи:* метод на творечка работа (писмено	5.5.1. Употребува новоусвоени зборови и изрази во реченици поврзани со своите навики за живење; 5.5.2. Составува едноставен текст поврзан со своите навики за живеење.

<table>
<tr><td>5</td><td colspan="4">СПОРТУВАЊЕ И ЗДРАВИ НАВИКИ

Во оваа главна тема се содржани следниве поттеми:
- физичка состојба и расположение;
- здрави навики на живеење.</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>- Forma perifrastica/presente progressivo: stare + gerundio

Preposizioni:
- Uso idiomatico di preposizioni in forme di uso frequente, come ho bisogno di, es. Ho bisogno di un appartamento con tre stanze; ho voglia di, es. Ho voglia di un bel gelato; ho paura di, es. Ho paura dei tuoni; ho nostalgia di, es. Ho nostalgia di casa; andare a + infinito, es. Vado a fare la spesa.

Frase complessa:
- Proposizioni finali implicite introdotte da a + infinito, es. Vado a fare la spesa.
- Proposizioni finali implicite con uso della preposizione per + infinito, es. Sono qui per imparare l’italiano.
- Periodo ipotetico della realtà</td><td>изразување);
-метод на работа со компјутерска технологија: работа со едукативни платформи и алатки, пребарување, селектирање и презентирање податоци.</td><td></td></tr>
</table>

Оценување на постигањата на учениците	Во текот на наставата редовно се следат и вреднуваат постигањата на учениците, се прибираат показателите за нивните активности, мотивираноста за учење, соработката со другите ученици и сл. (формативно оценување). Секоја активност на часот при која учениците ја искажуваат јазичната активност, било на рецептивно, репродуктивно или продуктивно ниво, дава можност за воочување на напредокот и за негово вреднување. Тоа

	значи дека оценувањето се врши како интегрален дел на самиот наставен час, а не како изолиран чин. Постапките за проверка на знаењето, како и оценувањето на ученикот/ученичката, не треба да се разликуваат од вообичаените активности на часот, односно учениците не треба да се издвојуваат од групата при проверката на усното јазично реагирање. Оценувањето на постигањата на учениците треба да биде транспарентно и согласно нивоата од Блумовата таксономија. Следењето и оценувањето на постигањата на учениците треба да се врши плански, систематски и континуирано во текот на целата учебна година. Вреднувањето на напредокот на учениците ќе се врши описно во текот на училишната година и со бројчани оценки на крајот на учебната година. Оценувањето ќе се базира на писмени работи (две) и на усни одговори, на учество во комуникативни активности, домашни задачи, индивидуални и групни изработки на проекти и на тестови. Учениците треба да бидат однапред запознаени со критериумите и со начинот на оценување. Критериумите за формирање оценка треба да се експлицитни како за ученикот, така и за родителот, т.е. да се објаснат уште на почетокот на учебната година и наставникот да се придржува до тие критериуми. Како критериуми може да се земат: оценките од усното искажување, оценките од писмените работи/тестови, оценките од активноста на часот, изработката на домашни задачи, изработката на презентации и проектни задачи. На крајот на првата година, учениците ќе бидат оценети со бројна оценка.
Дидактички препораки	Целта на овие дидактички препораки е да му/ ѝ помогнат на наставникот/наставничката да ги постигне поставените цели применувајќи во наставата најнови сознанија од подрачјето на дидактиката и методиката на наставата по странски јазици, педагогијата и психологијата, т.е. позитивни домашни и странски искуства поврзани со наставата и учењето на италијанскиот јазик, но притоа да не ја ограничува неговата/нејзината креативност. Во планирањето на наставата за првата година се земени предвид содржините во наставните програми по другите предмети кои се изучуваат во ова одделение, односно се почитува принципот на меѓупредметно поврзување во однос на целите и содржините, со акцент на интегрираното поврзување со содржините од мајчиниот јазик. Во фокусот на вниманието на современата настава е ученикот/ученичката и процесот на учење. Треба да се почитуваат возраста, потребите, интересите на учениците. Наставникот/наставничката не е повеќе единствен извор на знаења и информации и неговата улога не е само пренесување знаења. Неговата/нејзината улога е да ги поттикнува учениците да користат и други извори на знаења и информации и да ги учи како да учат. При изборот на активностите треба да се води сметка за диференцијацијата и разновидноста. Треба да се одберат или адаптираат активности кои би одговарале на различните стилови на учење (визуелен, аудитивен, кинестетички), на различните видови интелигенција (вербално-јазична, математичко-логичка, музичко-ритмичка, визуелно-просторна и други), како и на нивоата на знаењата на учениците. Треба да се има предвид дека применувањето различни форми на работа во наставата (фронтална, индивидуална или работа во парови и групи, истражувачка работа, работилници), како и алтернативната примена

	на пократки и подолги, побучни и потивки активности, периоди на сконцентрирано внимание и опуштање на учениците за време на часот, ја подобруваат мотивацијата за учење. Наставата по италијанскиски јазик треба да се заснова на холистичко учење кое ги опфаќа когнитивните, афективните и моторните аспекти на учениците со што наставникот/наставничката ќе ги интегрира различните компоненти, а јазикот ќе се учи на функционален начин. Согласно горенаведеното, во наставата по странски јазик не може да се определи, односно не е можно да се планира точниот број на часовите за одделни компоненти од наставната програма. Наставата за оваа возрасна група се ориентира на когнитивното учење со свесна примена на јазичните структури во контекст и постапно воведување на граматичкиот метајазик. Новите содржини се усвојуваат во контекст по индуктивен пат. Постепено се воведува метајазикот соодветена возраста и нивото на познавање на јазикот. Во овој период се настојува воедначено да се развиваат говорната и писмената комуникација. Ученикот се поттикнува да го открива функционирањето на италијанскиот јазик преку примери чие анализирање ќе му помогне да изведе соодветни заклучоци како и преку споредба со мајчиниот јазик и со други јазици што ги изучува. Освен ова, се обрнува подеднакво внимание на сите јазични вештини: *слушање* и *читање* со разбирање, *зборување*, како од аспект на говорна интеракција, така и од аспект на говорна продукција, како и вештината *пишување*. Наставникот/наставничката треба да ја поттикнува и развива автономијата на учениците преку активности и задачи кои ги оспособуваат да ја преземат одговорноста за своето сопствено учење и знаењето кое го стекнуваат во формален контекст на учење (во училница) и да го користат надвор од неа. Од ова произлегува дека на часовите по италијански јазик се стекнуваат основни јазични и социопрагматични компетенции и знаења кои се врзани со самиот процес на учење. Од наведеното произлегува дека наставникот треба да ги учи учениците како полесно и побрзо да учат, како да го сочуваат наученото и како да го користат знаењето во нови ситуации, надвор од училницата. Наставникот/наставничката треба да ги запознава учениците со целите и содржините на активностите/задачите/материјалите и стратегиите на учење кои тие ги применуваат на повисоките нивоа на учење. Од наставникот/наставничката се очекува да ги учи учениците да развиваат и применуваат стратегии на успешно учење. Наставата се изведува во најголем дел на италијански јазик, а мајчиниот јазик се користи онаму каде што е неопходно: за проверка на разбирањето зборови / реченици , за олеснување на преносот на знаење кога е тоа неопходно, за давање упатства за активностите на почетното ниво на учење на јазикот, при запознавање со социокултурните особености на другите култури и за правење споредби меѓу мајчиниот и италијанскиот јазик.
	Учебник и прирачници одобрени од Министерството за образование и наука и други извори на учење.

Почеток на имплементација на наставната програма	**Учебна 2022/2023 година**
Институција/ носител на програмата	**Биро за развој на образованието (БРО)**
Потпис и датум на донесување на наставната програма	**бр. 13-10555/2 21.09.2022 година Министер за образование и наука, доц. д-р Јетон Шаќири Ministëri Arsimit dhe Shkencës, Doc. Dr. Jeton Shaqiri**